

HAUGESUND KONTROLLUTVALG

MØTEINNKALLING

Dato: tirsdag 21. mars 2023
Tid: kl. 14.00
Sted: Haugesund Rådhus

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS tlf. 959 86 979
eller på e-post: post@kontrollutvalgene.no

Medlem som må melde forfall eller anser seg inhabil, må gi melding om dette så tidlig som mulig. Varamedlemmer vil bli innkalt særskilt. Saker merket *Unntatt offentlighet i medhold av off.l.*, sendes bare internt. Sakskartet legges ut på kommunens nettside og på www.kontrollutvalgene.no

Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS er invitert i sak 9
Kommunedirektøren er invitert i sak 10

SAKSLISTE:

08/23 Godkjenning av protokoll fra møtet 07.02.23

09/23 Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS – orientering om selskapet

10/23 Haugesund kommunes varslings- og avviksrutiner – orientering v/kommunedirektøren

11/23 Retningslinjer for henvendelser til kontrollutvalget

12/23 Referat- og orienteringssaker 21.03.23

Eventuelt

Aksdal, 14.03.23

Gudvin Selsås
Leder

Odd Gunnar Høie
Utvalgssekretær

Kopi: Ordfører (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Kommunedirektør (er invitert)
Varamedlemmer (til orientering, unntatt 1. vara Geir Jørgensen og 1. vara Jan Lothe som kan møte fast)

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	21.03.23	08/23

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 07.02.23

Sekretariatets forslag til vedtak:

Protokoll fra møte i Haugesund kontrollutvalg 07.02.23 godkjennes.

Saksvedlegg: Protokoll fra kontrollutvalgsmøtet 07.02.23

Saksorientering:

Vedlagt følger utkast til protokoll fra kontrollutvalgets møte 07.02.23 til godkjenning.

Protokollen er gjennomlest og godkjent av leder i etterkant av møtet og oversendt administrasjonen og bystyret til orientering. Det er ikke framkommet merknader til vedlagt protokoll.

Protokollen fra forrige møte godkjennes formelt i dette møtet, og utvalgsleder eller evt. møteleder vil så signere protokollen.

Aksdal, 14.03.23

Odd Gunnar Høie
Daglig leder/utvalgssekretær

HAUGESUND KONTROLLUTVALG

PROTOKOLL

Tirsdag 7. februar 2023 ble det avholdt møte i Haugesund kontrollutvalg under ledelse av utvalgets leder Gudvin Selsås.

MØTESTED:	Haugesund rådhus, bystyresalen
MØTESTART/MØTESLUTT:	Kl. 14.00 – kl. 16.00
MØTENDE MEDLEMMER:	Gudvin Selsås (H), Linda Saltvedt (H), Arne Sjursen (PP), John Malvin Økland (H), Gudrun Caspersen (Ap), Frank Hendrikse (MDG), Tor Inge Vormedal (Sp), Svein Abrahamsen (V) og Marte Lysaker (SV)
MØTENDE VARAMEDLEMMER:	1. vara Geir Jørgensen (R) - med stemmerett
FORFALL:	Camilla Klovning Strømø (Frp), Kari Louise Mæland (Krf) og 1. - 4. vara
FRA SEKRETARIATET MØTTE:	Daglig leder Odd Gunnar Høie og rådgiver Sjur Hatlen - Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
FRA ROGALAND REVISJON IKS:	Statsaut. revisor Jeanette Sømnes
FRA ADMINISTRASJONEN:	Kommunedirektør Ole Bernt Thorbjørnsen og kommunaldirektør for helse, omsorg og sosiale tjenester Knut Arne Askeland Brannsjef Jan Ove Solstrand i sak 2 Leder tilrettelagte tjenester Kai Warholm i sak 3
ANDRE SOM MØTTE	Ingen
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKLISTE:	Ingen

FØLGENDE SAKER BLE BEHANDLET:

SAK 01/23 GODKJENNING AV PROTOKOLL 22.11.22

Sekretariatets innstilling:

Protokoll fra møtet i Haugesund kontrollutvalg 22.11.22 godkjennes.

Behandling i kontrollutvalget 07.02.23:

Utvalget hadde ingen merknader til vedlagt protokoll.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 07.02.23:

Protokoll fra møtet i Haugesund kontrollutvalg 22.11.22 godkjennes.

**SAK 02/23 TEKNISKE TJENESTER – BRANN OG REDNING - ORIENTERING
V/KOMMUNEDIREKTØREN****Sekretariatets innstilling:**

Haugesund kontrollutvalg tar redegjørelsen fra kommunedirektøren om Tekniske tjenester – virksomhetsområdet brann og redning til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 07.02.23:

Brannsjef Jan Ove Solstrand orienterte og viste en presentasjon. Haugesund brannvesen er kommunes brann- og redningstjeneste. Virksomhetsområdet Brann utfører tjenester innen forebygging og beredskap mot branner og ulykker. Brannvesenet har 43 ansatte og består av 2 avdelinger, forebyggende og beredskap, i tillegg til administrative støttefunksjoner.

Brannsjefen gjorde rede for avdelingene:

Forebyggende avdeling jobber for å forebygge branner og andre ulykker. Avdelingen fører tilsyn i det som defineres som særskilte brannobjekter, brannteknisk saksbehandling, formidler brannforebyggende og holdningskapende informasjon, og utfører feiing og tilsyn med fyringsanlegg og personsikkerhet i private boliger.

Beredskapsavdelingen er den operative brann og redningstjenesten. Haugesund har en minimumsbemanning på 24 heltidsmannskaper fordelt på fire vaktlag. Haugesund brannvesen er et døgnkasernert brannvesen som sikrer beredskap for brann og ulykker i hele kommunen.

Brannvesenet administrerer også flere oppgaver og funksjoner på vegne av regionen. Dette gjelder blant annet redningsdykking, drone, oljevern på sjø og land, forurensning og restverdiredning. I 2022 var det 859 utrykninger og 73 branner.

Brannsjefen svarte på spørsmål om blant annet brannfarekart, påvirkning av klimaendringer og beredskap i forhold til cruiseskip.

Leder takket for en interessant og lærerik orientering.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 07.02.23:

Haugesund kontrollutvalg tar redegjørelsen fra kommunedirektøren om Tekniske tjenester – virksomhetsområdet brann og redning til orientering.

SAK 03/23 AVLASTNINGSHJEM – ORIENTERING V/KOMMUNE-DIREKTØREN**Sekretariatets innstilling:**

Haugesund kontrollutvalg tar redegjørelsen om kommunens avlastningshjem fra kommunedirektøren til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 07.02.23:

Leder for tilrettelagte tjenester Kai Warholm orienterte. Tilrettelagte tjenester består av tre enheter med 11 underliggende avdelinger. Virksomheten gir tjenester til personer med ulike funksjonsnedsettelse. I tillegg har virksomheten tjenestetilbud til personer med langvarige og alvorlige psykiske lidelser. Tilrettelagte tjenester har totalt 305 årsverk.

Mårstien avlastningshjem består av et avlastningshjem for barn og unge, en barnebolig og et heldøgnsbemannet bofelleskap. Avlastningshjemmet har 39 årsverk, der 25 av disse er knyttet til selve avlastningshjemmet. Mårstien avlastningshjem drives som en institusjon og er Haugesund kommune sitt eneste avlastningshjem for barn og unge. Her gis avlastning etter vedtak til 8 barn samtidig. 21 barn opptar disse plassene.

Warholm forklarte videre om avlastning, kompetansenivå og kompetanseheving, lokalene til Mårstien, om HMS forhold, bilpark og om diverse utstyr.

Medlemmene fikk svar på spørsmål om blant annet kostnader og statlige tilskudd og om det var foretatt undersøkelser av tilfredsheten til brukerne.

Leder takket for en grundig og god redegjørelse.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 07.02.23:

Haugesund kontrollutvalg tar redegjørelsen om kommunens avlastningshjem fra kommunedirektøren til orientering.

SAK 04/23 OPPFØLGING AV REVISJONSRAPPORT – «VOLD OG TRUSLER I SKOLEN»**Sekretariatets innstilling:**

Haugesund bystyre tar kommunedirektørens tilbakemelding om oppfølging av Rogaland Revisjon sin rapport «Vold og trusler i skolen» til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 07.02.23:

Leder innledet om saken. Kommunedirektøren viste til den skriftlige tilbakemeldingen som var vedlagt saken. Kommunedirektøren svarte på spørsmål fra medlemmene om blant annet økning i antall avvik og forholdet mellom avviksmeldinger og bekymringsmeldinger.

Kontrollutvalget ønsket at kommunedirektøren skulle orientere utvalget i neste møte om kommunens avviksrutiner og oppfølging av disse rutinene.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 07.02.23:

Haugesund bystyre tar kommunedirektørens tilbakemelding om oppfølging av Rogaland Revisjon sin rapport «Vold og trusler i skolen» til orientering.

Haugesund bystyre ønsker en ny orientering om videre oppfølging av rapporten om «Vold og trusler i skolen» innen 12 måneder.

SAK 05/23 BESTILLING AV NYTT REVISJONSPROSJEKT – «MÅLOPPNÅELSE KNYTTET TIL MILJØ OG KLIMA»**Sekretariatets innstilling:**

Haugesund kontrollutvalg bestiller forvaltningsrevisjonsprosjektet «Måloppnåelse knyttet til miljø og klima» fra Rogaland Revisjon IKS i henhold til prosjektmandat av 16.12.22 (med eventuelle endringer som kommer frem i møtet). Oppdraget bestilles innenfor en ramme på totalt 350 timer.

Behandling i kontrollutvalget 07.02.23:

Leder innledet og poengterte at det var viktig å få formulert problemstillingene så klare som mulig. Medlemmene diskuterte problemstillingene og mente at de i hovedsak dekket det utvalget ønsket å få besvart.

Utvalget ble enige om følgende endringer/tilføyelser i problemstillingene:

Er kommunens arbeid på klima- og miljøfeltet hensiktsmessig organisert, og i hvilken grad imøtekommes statlige retningslinjer, inkludert SPR-retningslinjene.

Hvordan følger kommunen opp og rapporterer om måloppnåelse for satte klima- og miljømål, inkludert vedtatte planer og handlingsprogram.

Revisor noterte innspillene fra utvalget og hadde ingen særskilte kommentarer.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 07.02.23:

Haugesund kontrollutvalg bestiller forvaltningsrevisjonsprosjektet «Måloppnåelse knyttet til miljø og klima» fra Rogaland Revisjon IKS i henhold til prosjektmandat av 16.12.22 med ovennevnte endringer.

Oppdraget bestilles innenfor en ramme på totalt 350 timer.

SAK 06/23 ÅRSMELDING FOR KONTROLLUTVALGET 2022**Sekretariatets innstilling:**

Haugesund kontrollutvalg godkjenner årsmeldingen for 2022 (med evt. endringer /tillegg).

Innstilling til bystyret:

Haugesund bystyre tar kontrollutvalgets årsmelding for 2022 til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 07.02.23:

Utvalget hadde ingen merknader til forslaget og sluttet seg til innholdet.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 07.02.23:

Haugesund kontrollutvalg godkjenner årsmeldingen for 2022.

Innstilling til bystyret:

Haugesund bystyre tar kontrollutvalgets årsmelding for 2022 til orientering.

SAK 07/23 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER

1. Statusrapport pr. januar 2023
2. Tertialrapport pr. 31.12.22 fra Rogaland Revisjon IKS
3. Protokoll fra representantskapsmøte i HIM IKS 30.11.22
4. Protokoll fra ekstraordinær gen. forsamling Haugaland Kraft AS 21.12.22
5. NKRFs kontrollutvalgskonferansen 1. - 2. februar oppsummering v/Selsås og Saltvedt
6. Invitasjon til FKFs fagkonferanse – 31.05 - 01.06.23 i Trondheim
7. Statsforvalteren i Rogaland - Informasjon om statlige tilsyn med kommunene i 2023
8. Statsforvalteren i Rogaland – Tilsynsrapport-vedtak ved Lillesund skole og Solvang skole – se [Statsforvalteren i Rogaland](#)

Behandling i kontrollutvalget 07.02.23:

Utvalget hadde ingen spesielle merknader til referatsakene.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 07.02.23:

Referatsakene 1 – 8 blir tatt til orientering.

EVENTUELT**Revisjonsrapport «Psykisk helse» - sak 43/22**

Utvalgsleder opplyste at han skulle legge frem forvaltningsrevisjonsrapporten om «Psykisk helse» for bystyret neste dag. Videre informerte han om at tilsynsrapporten fra Statsforvalteren i Vestland, som omhandlet samme forhold, var mottatt av administrasjonen. Rapporten var unntatt offentlighet. Utvalgsleder fikk medlemmenes støtte, da han foreslo at utvalget skulle få rapporten fremlagt i neste møte.

Kommunaldirektør for helse, omsorg og sosiale tjenester Knut Arne Askeland orienterte om konklusjonene i rapporten fra statsforvalteren.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 07.02.23:

Haugesund kontrollutvalg ber om å få fremlagt tilsynsrapporten fra Statsforvalteren i Vestland i neste møte.

Brev fra Skolelederforbundet og Utdanningsforbundet

Leder delte ut kopi av et brev fra Skolelederforbundet og Utdanningsforbundet. Brevet var skrevet til kommunedirektøren med ønske om at kontrollutvalget skulle bli gjort kjent med innholdet.

Neste møte: tirsdag 21.03.23, kl. 14.00

Foreløpige saker: orientering om «Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS», orientering om varslings- og avviksrutiner v/kommunedirektøren og retningslinjer for henvendelser til utvalget.

Haugesund/Aksdal, 07.02.23

Gudvin Selsås
Kontrollutvalgsleder

Odd Gunnar Høie
Utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	21.03.23	09/23
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	217	

DESTINASJON HAUGESUND & HAUGALANDET AS – ORIENTERING OM SELSKAPET

Sekretariatets forslag til vedtak:

Haugesund kontrollutvalg tar redegjørelsen fra reiselivssjef Vignleik Dueland om Destinasjon Haugesund og Haugalandet AS til orientering.

Saksorientering

Kontrollutvalget vedtok i møtet 15.06.20, sak 19/21 en plan for å invitere kommunale ledere til å komme å orientere om sitt arbeids- og ansvarsområde. Planen har senere blitt oppdatert til også å inkludere kommunale selskapet. I møtet 30.08.22, sak 28/22 gjorde utvalget følgende vedtak:

Haugesund kontrollutvalg vedtar følgende oppdaterte plan for orienteringer fra administrasjonen og kommunale selskaper:

- 27.09.22 *Haugaland Vekst IKS*
- 25.10.22 *Haugesund Stadion AS*
- 22.11.22 *Barnevernet – erfaring med barnevernsreformen*

- 1. møte 2023 *Tekniske tjenester – virksomhetsområde brann og redning*
- 2. møte 2023 **Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS**
- 3. møte 2023 *Uni-K AS*
- 4. møte 2023 *Haugaland Næringspark AS*

Tidsrammen settes til 30 minutter inkludert tid for spørsmål.

Sekretariatet gis fullmakt til å invitere i en annen rekkefølge enn slik listen over kommunale ledere er satt opp dersom den som inviteres ikke har anledning til å stille i det aktuelle møtet.

Reiselivssjef Vignleik Dueland i Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS har bekreftet at han vil delta i møte 21.03.23 for å orientere om selskapet.

Orienteringene er tenkt å gjøre utvalget bedre kjent med driften og de utfordringer kommunen eller selskapet har.

På nettsiden www.info-visithaugesund.no ligger det blant annet følgende opplysninger om selskapet:

Formål:

Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS er reisemålsselskapet for Haugesundsregionen. I tett samspill med næringen selv, koordinerer vi det nasjonale- og internasjonale markedsarbeidet på ferie- og fritidsmarkedet og kurs- og konferansemarkedet

Styret:

<i>Styrets leder</i>	<i>Asbjørn Moe</i>
<i>Styremedlem</i>	<i>Annette Sæther</i>
<i>Styremedlem</i>	<i>Ola Ronæss</i>
<i>Styremedlem</i>	<i>Reidar Westre</i>
<i>Styremedlem</i>	<i>Eli Margrete Stølsvik</i>

Medlemmene kan komme med innspill på emne og spørsmål i forkant av møtet, men helst så tidlig som mulig, slik at den inviterte kan forberede seg på dette.

Aksdal, 14.03.23

Odd Gunnar Høie
Daglig leder/utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	21.03.23	10/23

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	216	

HAUGESUND KOMMUNES VARSLINGS- OG AVVIKSRUTINER - ORIENTERING V/KOMMUNEDIREKTØREN

Sekretariatets forslag til vedtak:

Haugesund kontrollutvalg tar redegjørelsen fra kommunedirektøren om Haugesund kommunes varslings- og avviksrutiner til orientering.

Saksvedlegg: 1. Varsling om kritikkverdige forhold i Haugesund kommune – Rutine
2. Varslingsplakaten

Saksorientering

I møtet 07.02.23 kom kontrollutvalget med ønske om at kommunedirektøren skulle orientere om kommunens varslings- og avviksrutiner i møtet 21.03.23. Følgende er protokollert under sak 04/23:

«Behandling i kontrollutvalget 07.02.23:

..... *Kontrollutvalget ønsket at kommunedirektøren skulle orientere utvalget i neste møte om kommunens avviksrutiner og oppfølging av disse rutinene.»*

Bakgrunnen for ønsket var blant annet et brev til kommunedirektøren med kopi til kontrollutvalget fra Skolelederforbundet og Utdanningsforbundet.

Vedlagt følger kommunens rutiner for varsling av kritikkverdige forhold og «Varslingsplakaten». Rutinen beskriver hvordan kommunen håndterer ulike varsel om kritikkverdige forhold. Varslingsplakaten tar utgangspunkt i Arbeidsmiljøloven § 2 A-1, og gir en kort beskrivelse av hva varsling er og hvordan varsel blir håndtert.

Kommunedirektøren bekreftet muntlig at han vil orientere kontrollutvalget om Haugesund kommunes rutiner i marsmøtet. Sekretariatet har også sendt e-post til kommunedirektøren med påminnelse om utvalgets ønske.

Aksdal, 14.03.23
Odd Gunnar Høie
Daglig leder/utvalgssekretær

Godkjent av
Thorbjørnsen, Ole Bernt

Revideres av
Sørli, Helge Sverre

Utskriftsdato
14.03.2023

Godkjent dato
15.05.2019

Varsel neste revisjon
07.06.2023

Saksnummer ePhorte
18/1812

Varsling om kritikkverdige forhold i Haugesund kommune - Rutine

Hensikt:

Legge til rette for varsling for ansatte og innleide i Haugesund kommune. At kritikkverdige forhold blir avdekket, behandlet og fulgt opp på en forsvarlig måte.

Lovhenvisning:

Arbeidsmiljøloven kapittel 2A

- § 2 A-1. Rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten
- § 2 A-2. Fremgangsmåte ved varsling
- § 2 A-3. Arbeidsgivers aktivitetsplikt ved varsling
- § 2 A-4. Forbud mot gjengjeldelse
- § 2 A-6. Plikt til å utarbeide rutiner for intern varsling

Arbeidsmiljøloven §§ 2-3 (b), 2-3 (d) og 2-3 (e)

Internt reglement:

Arbeidsreglementet § 19 Intern varsling

Alle ansatte i Haugesund kommune oppfordres til å varsle om kritikkverdige forhold som man har observert eller på annen måte blitt kjent med. Varsling av kritikkverdige forhold er ønskelig og nødvendig slik at forhold kan avdekkes, behandles og følges opp på en forsvarlig måte. Med ansatte i denne rutinen menes alle som har et ansettelsesforhold med Haugesund kommune, eller er innleid til å utføre arbeid for eller på vegne av Haugesund kommune.

Varsling er å si ifra om kritikkverdige forhold til noen som kan gjøre noe med det.

Kritikkverdige forhold

Med kritikkverdige forhold menes forhold som er i strid med rettsregler, skriftlige etiske retningslinjer i virksomheten eller etiske normer som det er bred tilslutning til i samfunnet, for eksempel forhold som kan innebære

- a) fare for liv eller helse
- b) fare for klima eller miljø
- c) korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet
- d) myndighetsmisbruk
- e) uforsvarlig arbeidsmiljø
- f) brudd på personopplysningssikkerheten.

Hva er ikke kritikkverdige forhold?

Selv om definisjonen av kritikkverdige forhold favner bredt, er det en del forhold som ikke automatisk faller inn under varslingsretten. Dette gjelder for eksempel personalkonflikter, faglig uenighet, politiske ytringer, moralske ytringer og personlige avtaleforhold.

Ytringsfriheten i Grunnlovens § 100 gir alle arbeidstakere rett til å ytre seg om disse forholdene, men det er viktig å være oppmerksom på at de ikke faller inn under varslingsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven og det påfølgende vernet varslere har mot gjengjeldelse.

Rett til varsling

Alle ansatte i Haugesund kommune har rett til å si ifra om kritikkverdige forhold.

Ansatte kan varsle om forhold på egen arbeidsplass, men har også et ansvar for å melde fra om forhold en blir klar over i andre kommunale virksomheter/enheter.

Plikt til varsling

Arbeidstaker har i noen tilfeller en lovbestemt plikt til å varsle. Plikt til å varsle ledelse om feil eller mangler som kan medføre fare for liv og helse, trakassering og diskriminering på arbeidsplassen, og sykdom relatert til arbeidet eller forhold på arbeidsplassen, jf. AML 2-3 (2) bokstav b, d og e.

Intern varsling

Intern varsling er når en gjør ledelse, vernetjenesten eller tillitsvalgte oppmerksom på kritikkverdige forhold. Kritikkverdige forhold tas opp tjenestevei internt i kommunen, dvs. til nærmeste leder. I de tilfeller der dette ikke er hensiktsmessig kan den ansatte henvende seg til leders leder. En ansatt kan også melde fra til tillitsvalgt, hovedtillitsvalgt, verneombud eller hovedverneombud.

Ekstern varsling

Varsling til offentlig organ med tilsyns- eller kontrollmyndighet eller media regnes som ekstern varsling. En ansatt kan alltid varsle tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter. Hvis intern varsling ikke er hensiktsmessig, eller den ansatte ikke når frem via de interne kanalene har en ansatt lovfestet rett til å varsle offentlig til tilsynsmyndigheter, andre offentlige myndigheter evt. media.

Forsvarlig varsling

Haugesund kommune oppfordrer ansatte til å varsle om kritikkverdige forhold. Arbeidstakers fremgangsmåte ved varslingen skal være forsvarlig. Arbeidstaker har en lojalitetsplikt overfor arbeidsgiver. Lojalitetsplikten innebærer blant annet at ansatte bør vurdere fremgangsmåten for varsling. Arbeidstaker skal være i god tro om riktigheten av opplysningene ut fra sin posisjon og kompetanse på varslingsstidspunktet.

Arbeidstaker har uansett rett til å varsle i samsvar med varslingsplikt eller kommunens rutiner for varsling. Det samme gjelder varsling til tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter.

- Varsling i samsvar med Haugesund kommunes rutine for varsling vil alltid være forsvarlig fremgangsmåte.
- Varsling til verneombud eller tillitsvalgt vil alltid være forsvarlig fremgangsmåte.
- Varsling til tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter vil alltid være forsvarlig framgangsmåte.

Arbeidstaker kan varsle eksternt til media eller offentligheten for øvrig dersom

- a) arbeidstaker er i aktsom god tro om innholdet i varselet,
- b) varselet gjelder kritikkverdige forhold som har allmenn interesse, og
- c) arbeidstaker først har varslet internt, eller har grunn til å tro at intern varsling ikke vil være hensiktsmessig.

Andre varslingsmåter kan også være forsvarlige. Hvis en er i tvil om hva det kan varsles om, eller fremgangsmåten kan den ansatte drøfte med sin tillitsvalgte eller vernetjenesten.

Hvis en varsler om kritikkverdige forhold må varsler forvente at saken blir undersøkt, at en vil kunne bli motsagt og at konklusjonen kan få et annet utfall enn varslers fremstilling.

Anonymitet

Det er lov å varsle anonymt. Arbeidsgiver ønsker imidlertid at varsler oppgir sin identitet og underskriver varselet med fullt navn av hensyn til oppfølgingen av saken. Arbeidsgiver vil da kunne innhente ytterligere opplysninger fra varsleren og gi tilbakemelding om hva som gjøres med forholdet. Arbeidsgivers mulighet til å følge opp et anonymt varsel vil ofte være begrenset. Selve varselet vil uansett kunne bli offentlig etter begjæring om innsyn, såfremt det ikke lar seg gjøre å identifisere enkeltpersoner eller taushetsbelagte forhold.

Konfidensiell behandling

Varslers identitet skal behandles fortrolig så langt det er mulig og skal ikke gjøres kjent for flere personer enn nødvendig for den videre saksbehandlingen.

Det forventes at varsler tør å stå for innholdet i varselet under hele saksgangen.

Ved en eventuell rettssak må varsler være forberedt på å bli innkalt som vitne.

Forbud mot gjengjeldelse ved varsling

Arbeidstakere som varsler om mulige kritikkverdige forhold, har vern mot gjengjeldelse. Det betyr at alle former for negative handlinger som følge av eller som en reaksjon etter varsling, er forbudt. jf. § 2 A-4. Forbud mot gjengjeldelse.

Med gjengjeldelse menes enhver ugunstig handling, praksis eller unnløstelse som er en følge av eller en reaksjon på at arbeidstaker har varslet, for eksempel trusler, trakassering, usaklig forskjellsbehandling, sosial ekskludering, advarsel, endring i arbeidsoppgaver, omplassering eller degradering, suspensjon, oppsigelse, avskjed eller ordensstraff.

	Utfører ansvarlig: (ansatt, enhetsleder, osv.)	Aktivitet:
1	Ansatte / innleide	<ul style="list-style-type: none"> • Varsle om kritikkverdige forhold til leder, leders leder, varslingskomité, tillitsvalgt eller vernetjenesten slik den ansatte finner det mest hensiktsmessig. • Varsling kan skje både muntlig og skriftlig. Det er imidlertid et ønske om at varsling skjer skriftlig. Ved muntlig varsling må man som regel undertegne på notatet som blir utarbeidet av varselet • Bruk av kommunens skjema for varsling anbefales. • Varsling kan også foretas ved bruk av fane for varsling i avvikssystem, telefon, e-post eller brev • Det er ønskelig at varsler oppgir fullt navn, men en kan også varsle anonymt. Ved anonym varsling kan det ikke hentes inn utfyllende informasjon eller gis tilbakemelding på lukking av varselet.
2	Leder / mottaker av varselet	<ul style="list-style-type: none"> • Registrerer det i kommunens saksbehandlersystem • Vurderer om det skal unntas offentlighet jfr. offentlighetsloven og forvaltningsloven • Lovpålagte bestemmelser om saksbehandling gjelder • Arkiverer saken iht gjeldene regler • I alvorlige saker kan bevisforspillelse medfører at saken må politianmeldes straks, ved ordfører • Tar kontakt med koordinator for varslingskomitéen og informerer om mottatt varsling.
3	Koordinator Varslings komitéen	<ul style="list-style-type: none"> • Kalle inn varslingskomitéen for å vurdere varselet, og videre behandling og oppfølging av varselet.
4	Varslings komitéen	<p><u>Organisering:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Komitéen skal bestå av rådgiver/jurist personal, HMS rådgiver, og avdelingsleder regnskap • Komitéen skal vurdere sin habilitet i saken før videre oppfølging av innkommet varsling. • Dersom en eller flere av disse er blant varslerne, eller omfattas av varselet eller på annen måte er part i saken skal kommunedirektøren ta stilling til hvem som skal tiltre i komitéen. • Hvis varselet omhandler kommunedirektøren skal saken oversendes kontrollutvalget i kommunen og ordfører informeres.

	Utfører ansvarlig: (ansatt, enhetsleder, osv.)	Aktivitet:
5	Varslings komitéen	<p><u>Behandle varselet / Saksbehandling:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdere innkommet varsel. Er det et varsel, avvik, klage, søknad? Det er kun varslingssaker som skal behandles i komitéen. Andre forhold skal håndteres iht kommunen delegeringsreglement. • Ytring om forhold som kun gjelder arbeidstakers eget arbeidsforhold regnes som hovedregel ikke som varslings sak etter kapittel 2 A, og blir således ikke behandlet i varslingskomitéen. Saker som kun gjelder eget arbeidsforhold kan følges opp etter kommunens retningslinjer for mobbing, trakassering og konflikthåndtering. • Hvis det er et varsel som skal behandles i komitéen, skal HVO orienteres om at det har kommet inn en varslingssak som blir behandlet etter AML kap. 2A. • Saken må avgjøres uten ugrunnet opphold • Ansvar for at saken blir tilstrekkelig opplyst • Den varselet gjelder har rett til å uttale seg (kontradiksjon) • I saker der det ikke er tilstrekkelig bevis eller der undersøkelser ikke kan bekrefte saken, skal saken avsluttes • Konkluderer, utarbeider rapport og avslutter saken når den er ferdig behandlet
6	Varslings komitéen /	<p><u>Oppfølging:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapport registreres i saksbehandlingssystemet og oversendes til leder for den aktuelle virksomheten, ev. leders leder hvis leder er part i saken. • Rapporterer tilbake til varslers om at varselet er mottatt og vil bli fulgt opp iht intern rutine. • Rapporterer tilbake til den omvarslede og begrunner avgjørelse i saken. • Du kan ha krav på innsyn i de deler av saken som vil kunne omhandle deg selv. • Det er viktig at arbeidsmiljø ikke blir skadelidende i etterkant av en varslingssak som gjelder en enhet/virksomhet. Leder har et spesielt ansvar for å følge dette opp.

Avvik:

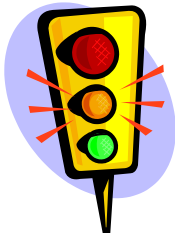
Avvik på denne rutinen skal registreres og behandles i avviksmodulen i RiskManager. Det vil si at feil/svikt rettes opp, og endringer blir gjort for å sikre at tilsvarende avvik ikke skjer igjen.

VARSLINGSPLAKATEN

Arbeidsmiljølovens § 2 A-1:

Arbeidstaker har rett til å varsle om kritikkverdige forhold i arbeidsgivers virksomhet. Innleid arbeidstaker har også rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten til innleier. Arbeidstakers fremgangsmåte ved varslingen skal være forsvarlig. Arbeidstaker har uansett rett til å varsle i samsvar med varslingsplikt eller virksomhetens rutiner for varsling. Det samme gjelder varsling til tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter. Arbeidsgiver har bevisbyrden for at varsling har skjedd i strid med denne bestemmelsen.

Hva er varsling?

Varsling er å gå videre med kritikkverdige forhold til noen som kan gjøre noe med det. Kritikkverdige forhold er brudd på lovregler, brudd på interne regler eller brudd på etiske normer.

Varsling er positivt

Varsling er bra både for bedriften og for samfunnet, fordi kritikkverdige forhold kan rettes opp. Folk som er villige til å varsle er en viktig ressurs for Haugesund kommune.

Rett og plikt til å varsle

Den enkelte ansatte oppfordres til å varsle om kritikkverdige forhold, fordi det kan bidra til å utvikle Haugesund kommune positivt, men har normalt ikke plikt til å varsle. De ansatte har plikt til å varsle om kriminelle forhold og om forhold der liv og helse er i fare.

Til hvem varsler du?

Kritikkverdige forhold tas opp tjenestevei internt i kommunen. Dersom dette ikke er mulig kan du henvende deg til **leders leder, tillitsvalgt, verneombud eller hovedverneombud**.

En ansatt kan alltid varsle tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter. Media kan også varsles om andre kanaler er prøvd.

Hvordan kan du varsle?

Du kan varsle via etablert avvikssystem, telefon, e-post eller pr brev. På RiskManager finner du et eget skjema som kan benyttes.

Oppfølging av varsling

Haugesund kommune har utarbeidet egne rutiner for registrering og oppfølging av varsel. Mer informasjon om dette finner du på RiskManager—HMS håndbok—Varsling.

Varsling skal ikke gjengjeldes

Dersom ansatt allikevel skulle oppleve dette, behandles dette som et nytt avvik.

Anonymitet og fortrolighet

Varsling kan gjøres anonymt, men normalt vil åpenhet sikre bedre saksgang og et bedre resultat for alle

For mer informasjon se HMS håndbok på RiskManager under "Varsling".

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	21.03.23	11/23
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

RETNINGSLINJER FOR HENVENDELSER TIL KONTROLL-UTVALGET

Sekretariatets forslag til vedtak:

Haugesund kontrollutvalg vedtar vedlagte «Retningslinjer for håndtering av henvendelser til Haugesund kontrollutvalg».

Saksvedlegg: Retningslinjer for håndtering av henvendelser til Haugesund kontrollutvalg

Bakgrunn for saken

Forum for kontrollutvalg (FKT) har laget en veileder for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget. Utvalget ble orientert om veilederen i referatsak 30/22 i august 2022. Sekretariatet har fått henvendelse fra Svein Abrahamsen med ønske at denne saken blir lagt frem for utvalget. Utvalgsleder er orientert om Abrahamsen sitt ønske. Rogaland Fylkeskommune og flere kommuner har vedtatt likelydende retningslinjer.

Saksorientering

Sekretariatet har laget et forslag til retningslinjer for håndtering av henvendelser med utgangspunkt i veilederen fra FKT.

Oppsummert inneholder veilederen fra FKT 8 anbefalinger:

1. Alle skriftlige henvendelser til kontrollutvalget skal journalføres.
2. Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne behandles av kontrollutvalget.
3. Den som henvender seg til kontrollutvalget må i tråd med god forvaltningsskikk få en skriftlig tilbakemelding på at henvendelsen er mottatt.
4. Kontrollutvalget bør utarbeide egne retningslinjer for håndtering av henvendelser. Disse bør inneholde en fremgangsmåte for saksbehandling av henvendelser.
5. Kontrollutvalget bør bruke «trafikklysmodellen» når kontrollutvalget skal vurdere om innholdet i en henvendelse skal følges opp.

6. Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med henvendelser som uttrykker generell misnøye med et politisk fattet vedtak, dreier seg om en enkeltsak, er under behandling i et annet organ eller har en annen naturlig behandlingsvei.
7. Kontrollutvalget bør i sitt budsjettframlegg ta høyde for uforutsette kontrollhandlinger.
8. Kontrollutvalget bør drøfte hvordan utvalget vil synliggjøre sin rolle og mandat, og hvorfor utvalget ønsker å motta henvendelser.

Sekretariatets vurderinger

Kontrollutvalget er kommunens kontrollorgan. Henvendelser til kontrollutvalget er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid med å føre kontroll med den kommunale forvaltningen. Henvendelser kan være generelle innspill til tema og områder for revisjon eller andre kontrollhandlinger. Slike henvendelser bør sees i sammenheng med kontrollutvalgets planarbeid.

Henvendelser kan også være tips om mer konkrete og mulige kritikkverdige forhold. Retningslinjene gir veiledning til hvordan denne type henvendelser kan håndteres. Henvendelser kan for eksempel komme fra innbyggere, folkevalgte, næringsaktører, ansatte, media, organisasjoner og revisor.

Retningslinjene legges frem for utvalget til diskusjon og godkjenning.

Aksdal, 14.03.23

Odd Gunnar Høie
Daglig leder/utvalgssekretær

Retningslinjer for håndtering av henvendelser til Haugesund kontrollutvalg

1. Henvendelser til kontrollutvalgsmedlemmer

Henvendelser til kontrollutvalgsleder eller -medlem skal sendes til sekretariatet for journalføring og saksbehandling.

2. Muntlige henvendelser

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne bli journalført og saksbehandlet av sekretariatet.

3. Sekretariatets saksbehandling før kontrollutvalgets møte

Sekretariatet journalfører og arkiverer henvendelsen i tråd med rutiner for journalføring og arkivering. Sekretariatet gjør en vurdering av innholdet i henvendelsen i forhold til kontrollutvalget sitt mandat, «trafikklysmodellen» og vanlige krav til saksbehandling. Hvis henvendelsen åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, svarer sekretariatet avsender i tråd med pkt. 4 og legger henvendelsen og svaret fram for kontrollutvalget til orientering.

Alle andre henvendelser drøftes først med kontrollutvalgets leder. Om nødvendig kan sekretariatet gjøre enkle avklaringer, for eksempel om henvendelsen er til behandling hos annen instans. Kontrollutvalgets leder avgjør om henvendelsen skal settes opp som sak på sakslisten.

For henvendelser som skal på sakslisten, gjør sekretariatet en vurdering av innholdet i henvendelsen og kommer med et forslag til kontrollutvalget om hvordan den kan håndteres, i tråd med vanlig saksforberedelse.

4. Tilbakemelding til avsender

Alle som henvender seg til kontrollutvalget skal få tilbakemelding fra sekretariatet om at henvendelsen er mottatt og blir vurdert. Om nødvendig gis det veiledning om hva som er rett instans for henvendelsen. Det foreslås at teksten under benyttes:

Kontrollutvalgssekretariatet har på vegne av kontrollutvalget mottatt henvendelsen din. Alle henvendelser til kontrollutvalget blir journalført som inngående post med navn på avsender(e).

Henvendelsen din vil bli lagt frem for kontrollutvalget til vurdering.

Uten at vi har vurdert henvendelsen din, vil vi på generelt grunnlag peke på at det i hovedsak er utenfor kontrollutvalgets mandat og reglement å behandle henvendelser som bl.a. gjelder enkeltsaker, klagesaker, saker som er til behandling i rettsapparatet, uenighet i politiske vedtak eller varsel etter Arbeidsmiljøloven kap. 2a.

Vi gjør oppmerksom på at kontrollutvalget kun har plikt til å behandle saker som fylkestinget ber om, eller som fremgår av kommuneloven kapittel 23 og 24 <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83> og forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kommuner <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-06-17-904>. Når det gjelder henvendelser fra andre enn kommunestyret, må kontrollutvalget selv vurdere om det vil prioritere å se nærmere på det henvendelsen tar opp.

Vi gjør også oppmerksom på at kontrollutvalget ikke er et forvaltningsorgan som fatter enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2. Personer som henvender seg til kontrollutvalget regnes ikke som part i en eventuell påfølgende kontrollsak. Det vil derfor ikke være klagerett på vedtak gjort av kontrollutvalget, eller andre partsrettigheter etter forvaltningsloven § 28 knytt til vedtak gjort av kontrollutvalget.

Du vil etter behandlingen i kontrollutvalget bli orientert om vedtaket, men som det kommer frem over vil du ikke ha klagerett på vedtaket.

5. Partsrettigheter

Avsender har ingen partsrettighet i en eventuell sak som behandles i kontrollutvalget. Avsender har heller ingen klagerett på kontrollutvalgets eventuelle vedtak om ikke å gå videre med saken.

6. Kontrollutvalgets vurdering og prioritering

På grunnlag av saksutredningen fra sekretariatet vurderer kontrollutvalget i møte, om og eventuelt hvordan henvendelsen skal følges opp. Kontrollutvalget kan bruke «trafikklysmodellen» som hjelp i sin vurdering av om henvendelsen egner seg for oppfølging av kontrollutvalget.

Kontrollutvalget må i tillegg vurdere om utvalget har ressurser til å følge opp den aktuelle problemstillingen.

7. Kontrollutvalget sine handlingsalternativ

Kontrollutvalget sine handlingsalternativ kan være:

- a. Kontrollutvalget vurderer at dette ikke er en sak som kontrollutvalget vil følge opp og tar henvendelsen til orientering. Saken avsluttes.
- b. Kontrollutvalget vedtar å følge opp henvendelsen ved å be om mer informasjon. Utvalget kan for eksempel be fylkesdirektør om å gi informasjon i neste møte. Utvalget kan også be sekretariatet om å innhente inn mer informasjon.
- c. Kontrollutvalget vedtar å følge opp henvendelsen med en kontrollhandling.

8 . Dersom henvendelsen skal følges opp med en kontrollhandling

Dersom kontrollutvalget mener at henvendelsen dreier seg om et sakfelt som utvalget bør se nærmere på, må kontrollutvalget vurdere følgende:

- Tilsier en risiko- og vesentligvurdering at utvalget skal bruke ressurser på saken, nå eller senere?
- Hvilken kontrollaktivitet er det mest hensiktsmessig å iverksette dersom det skal gjennomføres en kontroll?
- Skal den aktuelle henvendelsen brukes direkte i selve kontrollen eller skal den brukes indirekte til å indikere risikoen på et område?

Dersom forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll er aktuelle kontrollaktiviteter, kan sakfeltet settes på planen for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll når det skal lages ny

plan eller planen skal rulleres. Eventuelt kan saksfeltet bli inkludert i formål og/eller problemstillinger i en forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll som skal bestilles.

Dersom utvalget vedtar å bestille en forvaltningsrevisjon eller annen undersøkelse, følges vanlige prosedyrer for dette, jf. pkt. 9.

9. Videre behandling

Den videre saksbehandlingen følger de vanlige rutinene i tråd med bestiller/utfører-modellen, tilsvarende som for en forvaltningsrevisjon eller den kontrollformen som er valgt av kontrollutvalget.

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	21.03.23	12/23

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 21.03.23

Sekretariatets forslag til vedtak:

Referatsakene 9 – 14 blir tatt til orientering.

Saksvedlegg:

9. Tilsynsrapport fra statsforvalteren i Vestland «Avgjerd i tilsynssak om gjeld» – orientering v/kommunedirektøren. Rapporten er unntatt offentlighet og blir lagt fram i møtet.
10. Statusrapport pr. mars 2023
11. BST-vedtak 08.02.23, sak 02/23 – rapport «Psykisk helse»
12. BST-vedtak 08.02.23, sak 03/23 – oppfølging av rapport «Barnevern»
13. Oppdatert prosjektmandat fra Rogaland Revisjon - «Måloppnåelse knyttet til miljø og klima»
14. Kommunal rapport – «Hacket seg inn i pensjonskasse som forvalter 3,5 mrd. kroner»

Saksorientering

Sakene blir lagt frem for kontrollutvalget til orientering.

Pkt. 9 – orientering om tilsynsrapport fra statsforvalteren i Vestland
Haugesund kontrollutvalg gjorde følgende vedtak i møtet 07.02.23:

Haugesund kontrollutvalg ber om å få fremlagt tilsynsrapporten fra Statsforvalteren i Vestland i neste møte.

Kommunedirektøren vil legge frem/orientere om tilsynsrapporten «Avgjerd i tilsynssak om gjeld» fra statsforvalteren i Vestland i møtet. Rapporten er unntatt offentlighet og møtet vil antagelig bli lukket under orienteringen.

Aksdal, 14.03.23

Odd Gunnar Høie
Daglig leder/utvalgssekretær

Kontrollutvalget - statusoversikt mars 2023

Saker fra bestilling til behandling i kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Tidsbruk	Status	Ferdig dato	Merknader
Måloppnåelse knyttet til miljø og klima	07.02.23	350 timer	Under utarbeidelse	28.11.23	
Spesialundervisning	30.08.22	550 timer	Under utarbeidelse	26.09.23	
Andre saker					

Saker under politisk behandling eller til oppfølging i kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet i bystyret	Planlagt oppfølg.	Merknad
Psykisk helse	25.01.22	22.11.22	08.02.23	09.05.23	
Vold og trusler i skolen	31.08.21	22.03.22	20.04.22	07.02.23/ 15.03.23/ Mars 2024	Ny oppfølging om 12 mnd.

Avsluttede prosjekter

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet i bystyret	Fulgt opp i KU/BST	Merknader
Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapsk.	26.11.19	22.09.20	14.10.20		
Barnevern	09.06.20	23.02.21	14.04.21	25.01.22/ 09.03.22/ 22.11.22/ 08.02.23	
IT-sikkerhet	17.11.20	11.05.21	16.06.21	23.11.21/ 02.02.22/ 14.06.22/ 07.09.22	
Rutiner for beboermidler og ansettelsesforhold	11.06.19	26.11.19	05.02.20	25.08.20/ 09.09.20	
Vedlikehold av kommunale bygg	08.05.18	27.11.18/ 29.01.19	13.03.19	04.02.20/ 04.03.20	
Samarbeidet om brann og redning på Haugalandet	30.10.18	14.05.19/ 27.08.19	12.06.19/ 16.10.19	Ingen oppfølging	
Eierskapskontroller					
Karmsund Havn IKS	30.01.18	05.06.18/ 28.08.18	17.10.18	27.08.19/ 16.10.19	

Orienteringer	Bestilt		Møtedato
Haugaland Næringspark AS	30.08.22		13.06.23
Uni-K AS	30.08.22		09.05.23
Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS	30.08.22		21.03.23
Tekniske tjenester – virksomhetsområdet brann og redning	30.08.22		07.02.23
Barnevernet - erfaring med barnevernsreform	30.08.22		22.11.22
Haugesund Stadion AS	23.11.21		25.10.22
Haugaland Vekst IKS	30.08.22		27.09.22
HIM IKS	10.05.22		14.06.22
Haugaland Kraft AS	28.09.21		25.01.22
AS Haugaland Industri/ Aktio AS	28.09.21		23.11.21
Helse, omsorg og sosiale tjenester	15.06.21		28.09.21
Teknisk	15.06.21		28.09.21
Sykkelbyen Haugesund	15.06.21		31.08.21
Kultur, idrett og frivillighet	22.09.20		15.06.21
Oppvekst	22.09.20		11.05.21
Krisesenter Vest IKS	22.09.20		17.11.20
Administrasjon og service	22.09.20		20.10.20
Rogaland Revisjon IKS	25.08.20		22.09.20
Karmsund Havn IKS	09.06.20		25.08.20

Politisk sekretariat

Dato: 13.02.2023

Dokumentnummer: 23/584-3

Deres referanse:

Saksbehandler: Eli Håland

Haugaland Kontrollutvalgssekretariat Iks
Postboks 57
5575 Aksdal

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT – «PSYKISK HELSE»

Bystyret- 002/23, har i møte 08.02.2023 18:00 fattet følgende vedtak:

1. Bystyret tar den framlagte forvaltningsrevisjonsrapporten om «Psykisk helse» til orientering.
2. Rapporten oversendes kommunedirektøren for videre oppfølging av rapportens 7 anbefalinger.
3. Kommunedirektøren gir tilbakemelding til bystyret via kontrollutvalget om oppfølging av rapportens anbefalinger så snart de foreligger, og senest til bystyrets møte i juni.
4. Kommunedirektøren legger frem en handlingsplan eller tilsvarende som viser konkrete aksjoner som tas for å imøtekomme anbefalingene. Planen legges frem for utvalg for helse, omsorg og sosialtjenester og andre utvalg som anses å ha eierskap til problemstillingene.
5. Bystyret ber Kommunedirektøren å legge frem en sak der kommunen etablerer en form for pårørendekontakt mellom pårørende og det offentlige.
Målsettingen er å gi pårørende konkret rettleiding til å forstå rettigheter, prosess, roller/ansvar til de ulike institusjoner, behandlingsplaner e.l.
I tillegg bes Kommunedirektøren å vurdere om denne pårørendekontakten kan bistå pårørende i større grad enn bare veiledning.
Endelig forslag til løsning bør baseres på innspill både fra offentlige aktører og de pårørendes behov, og synliggjøres i saken som fremlegges til politisk behandling.

Med hilsen
Eli Håland
sekretariatsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk.

003/23 Oppfølging av rapport om barnevern

Kontrollutvalgets forslag til vedtak:

Bystyret tar kommunedirektørens tilbakemelding om oppfølging av KPMG AS sin rapport «Barnevern» til orientering.

08.02.2023 Bystyret

Behandling

Kontrollutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt:

BS - 003/23 Vedtak:

Bystyret tar kommunedirektørens tilbakemelding om oppfølging av KPMG AS sin rapport «Barnevern» til orientering.

PROSJEKTMANDAT

Måloppnåelse knyttet til miljø og klima

Haugesund kommune, 2023

BAKGRUNN

Kontrollutvalget i Haugesund ba etter møtet den 22.11.22 Rogaland Revisjon om å legge frem forslag til prosjektmandat for en forvaltningsrevisjon innen temaet «måloppnåelse knyttet til miljø og klima i kommunen».

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (SPR) gir føringer for klimaarbeidet i kommunene. Det fastslås her at kommunene gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse skal stimulere og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Retningslinjene gjelder for hele landet og skal legges til grunn ved: 1) planlegging etter plan- og bygningsloven, og 2) enkeltvedtak etter plan og bygningsloven eller annen lovgivning¹. I praksis betyr dette at kommunene har en plikt til å følge retningslinjene og legge vekt på anbefalingene som disse gir². SPR sier blant annet at kommunene skal innarbeide tiltak og virkemidler for å redusere utslipp av klimagasser i sin overordnede planlegging, samt at planer som behandler klima- og energispørsmål skal følges opp gjennom handlingsdelen og mer detaljert planlegging.

Haugesund kommune har utarbeidet en klima- og energiplan for 2021-2030, samt en handlingsplan tilknyttet denne. Med planen setter kommunen den overordnede målsettingen om å kutte klimagassutslippene i kommunen slik at de er 55 % lavere i 2030 enn det de var i 1990. I tillegg nevnes målet om at Haugesund by skal være et lavutslippssamfunn innen 2050. Det påpekes i energi- og klimaplanen at sjøfart og aktiviteter knyttet til vei, vare- og tjenestekjøp, samt bygg og anlegg er de områdene med størst potensial for påvirkning og reduksjon av klimagassutslipp. Disse områdene tilveies derfor også størst fokus i planen. Det fremheves samtidig at mange tiltak må gjennomføres for å få til de ønskede kuttene, samt at det må arbeides kontinuerlig for å oppnå planens mål og delmål. I denne forbindelse er hensikten med handlingsplandelen å synliggjøre hvordan kommunen skal nå sine klimamål gjennom delmål, tiltak og virkemidler. Handlingsdelen kan dermed anses som en «verktøykasse» for kommunens klimaarbeid.

Det er i hovedsak administrasjonens miljøavdeling som har ansvaret for å gjennomføre tiltak, som videreføres og pålegges de andre områdene i kommunen. Revisjonen får videre opplyst

¹ SPR, Kommunal- og distriktsdepartementet (2018)

² Miljødirektoratet (2019)

at de folkevalgte i kommunen ønsker å etablere indikatorer for måloppnåelse i klima- og miljøarbeidet, som på det nåværende tidspunkt ikke er fullt ut etablert. Med dette ønsker politikerne å i større grad synliggjøre hva kommunens midler går til og hva som er effekten av de innførte tiltakene.

OPPDRAGET

<p><u>Bestilling:</u></p> <p>Kontrollutvalget i Haugesund kommune bestilte 22.11.2022 et forslag til forvaltningsrevisjon om temaet «måloppnåelse knyttet til miljø og klima i kommunen».</p>	<p><u>Problemstillinger:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Er kommunens arbeid på klima- og miljøfeltet hensiktsmessig organisert, og i hvilken grad imøtekommes statlige retningslinjer, inkludert SPR-retningslinjene? • Hvordan følger kommunen opp og rapporterer om måloppnåelse for satte klima- og miljømål, inkludert vedtatte planer og handlingsprogram? <ul style="list-style-type: none"> ○ Hva er status for måloppnåelse av mål og delmål i 2023? • Hvordan rapporterer kommunen for effektene av innførte klima- og miljøtiltak? • Hva er forbedringsmulighetene i kommunens rapporteringspraksis for måloppnåelse knyttet til klima- og miljøarbeidet?
<p><u>Formål:</u></p> <p>Formålet med prosjektet er å vurdere kommunens oppfølging og rapportering av måloppnåelse knyttet til arbeidet innen miljø- og klimafeltet, samt vurdere og synliggjøre hvilke muligheter for forbedring som ligger her.</p>	

Hvis datamaterialet tilsier det, kan revisor foreta mindre justeringer av problemstillingene underveis. Større endringer i problemstillingene må avklares med kontrollutvalget.

REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier er elementer som inneholder krav eller forventninger, og vil bli brukt til å vurdere funn i de undersøkelser som gjennomføres. Kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. I dette prosjektet legges følgende kilder til grunn for utvikling av revisjonskriterier:

- Klima- og energiplan 2021-2030, Kommunedelplan for klima- og energi
- Handlingsdel 2021-2030, Vedlegg til kommunedelplan for klima- og energi
- Kommuneplanens samfunnsdel, 2014-2030, Haugesund kommune
- Naturmangfoldplan 2018-2026, Haugesund kommune

- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning, Kommunal- og distriktsdepartementet

METODE

Som del av datainnsamlingen vil vi gjennomgå skriftlig dokumentasjon, se på kommunale styringsdokumenter, uttalte mål, planer, strategier og politiske vedtak for kommunen. Det vil bli gjennomført intervju med aktuelle ansatte og folkevalgte i kommunen for å belyse de ovenfornevnte problemstillingene.

For sammenlikning vil det også kunne være aktuelt å undersøke hvilke måleindikatorer som brukes i enkelte andre kommuner på dette feltet.

Det kan bli aktuelt å inkludere det regionale aspektet inn i mandatet, for eksempel effekten av opprettelsen av Karmsund interkommunale havn.

FREMDRIFTSPLAN

- *Forberedelser og oppstart* – februar/mars 2023
 - o Oppstartsmøte og avklaringer med kommunedirektør
- *Avslutning* – oktober/november
 - o Høring av rapport
 - o Oversending og presentasjon av rapport til kontrollutvalget 28.11.2023

Framdriftsplanen forutsetter et tett samarbeid med kommunen og andre aktuelle.

PROSJEKTTEAM

Prosjektleder:	Guro Tjøstheim, Forvaltningsrevisor
Prosjektmedarbeider:	Ida Hillesland / Hilde Oftedal, Forvaltningsrevisor
Kvalitetssikrer:	Svein Kvalvåg, Senior Forvaltningsrevisor

Prosjektet vil bli gjennomført under ledelse av oppdragsansvarlig og leder for forvaltningsrevisjon Silje Nygård. Ved behov kan også andre ressurser i Rogaland Revisjon bli brukt.

OMFANG

Tidsanslag til prosjektplanlegging, kartlegging, analyser og rapportering er 350 timer.

Hacket seg inn i pensjonskasse som forvalter 3,5 mrd. kroner

Tofaktor-sikkerhet var ikke nok til å hindre at hackere snek seg inn i Haugesund kommunale pensjonskasse. Hackerne forsøkte å forsyne seg av selskapets milliardverdier.

THOMAS FRIGÅRD

– Vi forvalter 3,5 milliarder kroner, og da er svært ubehagelig at noen klarer å hacke seg inn. Det ser ut som dette var en forberedelse til å kunne gjennomføre store pengeoverføringer. Det er rett og slett skremmende, sier administrerende direktør Heidi Sunde i Haugesund kommunale pensjonskasse til Kommunal Rapport.

Logget seg på i USA

I over hundre år har Haugesunds kommunale pensjonskasse (HKP) forvaltet pensjonen til kommunens ansatte. Pensjonskassen sitter på verdier på rundt 3,5 milliarder kroner. I fjor høst var det på hengende håret at ukjente hackere klarte å forsyne seg av kaka. Takket være høy datasikkerhet oppdaget IKT-avdelingen i kommunen en mistenkelig pålogging av selskapets administrerende direktør i USA i slutten av august.

– Vi fikk en melding fra vårt sikkerhetsoperasjonssenter om at administrerende direktør i pensjonskassen nettopp hadde logget seg på i USA. Men hun var ikke i USA, sier IKT-sjef Eirik Østensjø i Haugesund.

Internasjonal pengeoverføring

Passordet til administrerende direktør ble endret, og deretter kunne man se at nye forsøk på å koble seg på fra USA feilet. Dermed trodde IKT-avdelingen at saken var løst. Men dagen etter kom det en ny melding til brukerstøtte. Finansdirektøren i HKP hadde reagert på en e-post hun hadde fått av administrerende direktør om at hun skulle forberede en internasjonal pengeoverføring.

– Vi så dette i sammenheng med påloggingen dagen før, og da gikk alarmen. Vi tok inn alt data- og telefonutstyr administrerende direktør hadde og koblet på hendelseshåndteringsteamet i Atea, sier Østensjø.

For administrerende direktør Sunde har hendelsen vært en stor belastning.

– Det kan se ut som om e-posten kommer fra meg, men den er ikke sendt fra meg. Vi er hos oss i pensjonskassen er svært bevisst på datasikkerhet og synes det er svært ubehagelig at jeg har blitt utsatt for dette, sier Sunde.

Hun er glad for at det er Haugesund kommune som leverer IKT-tjenester til pensjonskassen, og at de tar IKT-sikkerhet på alvor.

– IKT-avdelingen håndterte denne situasjonen på en forbilledlig måte og samarbeidet var svært godt i forbindelse med hendelsen, sier hun.

Administrerende direktør Heidi Sunde i Haugesund Kommunale Pensjonskasse opplevde hackerangrepet som en stor påkjenning.

Privat foto

Sofistikert angrep

Etter kort tid kunne cyberspesialistene konkludere med at administrerende direktør hadde blitt utsatt for et phishing-angrep. Om det var gjennom en e-post eller om hun har klikket seg inn på en nettside, er ikke avklart. Det viser seg at selv om HKP har hatt tofaktor-bekreftelse, så har ikke dette vært tilstrekkelig for å hindre at hackerne tok seg inn i kontoen.

– Angrepet satte en støkk i oss. Vi visste at det var teoretisk mulig å hacke seg forbi tofaktor-bekreftelse, men jeg kjenner ikke til at dette har skjedd i Norge før, sier Østensjø.

Loggene viste at pålogging kom fra en kjent Microsoft IP-adresse i Nederland. Ved første øyekast så det dermed ut til å være en legitim pålogging. Undersøkelser viste at hackerne hadde benyttet seg av phishing-verktøyet Evil Proxy for å få tilgang til *session token*, som er en kryptert unik øktidentifikator. Dette gjør hackerne i stand til å omgå krav om multi-autentisering.

– Dette angrepet var utrolig sofistikert, og uten oppdagelse fra sikkerhetsoperasjonssenter ville dette ha vært svært vanskelig å oppdage, sier Østensjø.

- Les også: [*Russiske hackere angrep vannsystemet i Drammen*](#)

Første kommune

Haugesund er medlem av cybersikkerhetsorganisasjonen Kommune CSIRT, og gjennom denne organisasjonen ble andre kommuner varslet om det oppsiktsvekkende angrepet.

– Dette er et alvorlig angrep, og det er første gang jeg hører om en kommune som har blitt utsatt for denne type sofistikert angrep. Det viser at det er viktig å ha en viss skepsis selv når det er sjefen som sender e-post og ber om utbetalinger, sier daglig leder Bjørn Tveiten i Kommune CSIRT.

Selv om denne hendelsen viser at tofaktorsikkerhet heller ikke gir noen garanti mot å bli hacket, viser Tveiten til at dette fortsatt er en viktig sikkerhetsoppgradering for mange.

– Det er en del kommuner der ute som fortsatt bare har singelautentisering. Da er en oppgradering til tofaktor en kraftig styrking av sikkerheten. Dette er noe de fleste bør sørge for å få på plass, sier Tveiten.

Bjørn Tveiten i Kommune CSIRT mener at Haugesund kommune ble utsatt for et alvorlig hackerangrep.

Ifølge IKT-sjef Østensjø har Haugesund valgt å prioritere høy datasikkerhet, og han viser til at det bare er en håndfull kommuner i landet som har de samme sikkerhetstjenestene som Rogaland-kommunen har tatt seg råd til.

– Det var en skremmende opplevelse. Alle har tenkt at tofaktor er sikkert, men nå er det bevist at det ikke er riktig. Dette viser at vi må øke sikkerheten ytterligere, og et virkemiddel er å øke beskyttelsen av personer som sitter på store økonomiske ressurser, sier Østensjø.

Høye kostnader

Haugesund kommune kom fra hendelsen uten store skader, men med dårligere datasikkerhet mener IKT-lederen at det hadde sett helt annerledes ut. Å være i stand til å oppdage slike hendelser tidlig er svært viktig, mener han.

– Hadde ikke vi hatt den sikkerheten vi nå har, ville vi trolig ikke oppdaget dette angrepet før hackerne hadde vært inne i systemet i flere måneder. Det kunne bety et stort tap av penger, sier Østensjø.

Han peker på at høy datasikkerhet har en høy kostnad, og nettopp dette betegner han som en utfordring.

– De fleste norske kommuner har over 200 fagsystemer uansett hvor stor kommunen er, og hvor mange ansatte den har. Det betyr at de minste kommunene vil ha problemer med å finansiere høy datasikkerhet, noe jeg mener er problematisk, sier Østensjø.

Undersøkelsene har ikke klart å avdekke hvem eller hvilke hackergrupper som eventuelt står bak angrepet. Påloggingene har kommet fra USA, men de har blitt utført i europeisk kontortid.